

Participatieverslag

Integrale dorpsaanpak Nieuw- en Sint Joosland

VOORWOORD

In de begin 2024 vastgestelde Omgevingsvisie van de gemeente Middelburg wordt gesproken over een dorpsimpuls voor Nieuw- en Sint Joosland. In september 2024 is vervolgens een eerste uitvoeringsagenda van de Omgevingsvisie vastgesteld, waarin dit is vertaald in een dorpsgerichte aanpak, die bestaat uit een analyse, dorpsvisie en dorpsplan. Deze aanpak willen we in heel Middelburg uitrollen.

In Nieuw- en Sint Joosland beten we de spits af. Tijdens een vergadering met de dorpsvereniging kondigden we het voornemen voor dit proces aan. Een van de reacties van een lid van de dorpsvereniging was: 'een eerste pannenkoek mislukt toch altijd?' Soms wel, maar meestal niet...

Op 17 december 2024 stelde de gemeenteraad de kaders voor de integrale dorpsaanpak voor Nieuw- en Sint Joosland vast. Dit was formeel het startsein voor dit proces. Op 8 februari 2025 startte vervolgens de brede participatie om te komen tot een dorpsvisie en dorpsplan voor Nieuw- en Sint Joosland. Om 8.00 uur in de ochtend installeerden we ons bij de bakker. De 'place to be' op een zaterdagochtend. Daar spraken we met heel wat inwoners. In de middag spraken we ook Nieuwlanders op het voetbalveld en een paar weken later stonden we bij de basisschool. Daar spraken we ook mensen uit Mortiere.

We stelden een aantal vragen. Onder andere "Wat maakt dat het fijn wonen is op het dorp?" En "Welke zorgen of verbeterpunten heeft u?" Maar ook: "Wat is er nodig om het dorp klaar te maken voor de toekomst?" Op basis van deze gesprekken en een uitgebreide data-analyse haalden we een aantal belangrijke thema's op. Deze diepten we verder uit tijdens verschillende bewonersavonden. Een kerngroep met betrokken en positief kritische mensen uit het dorp, keek mee en gaf advies over de volgende stap in het proces. Ook keken zij mee naar de vertaalslag van alle input naar de uiteindelijke dorpsvisie en het dorpsplan.

Inbreng van bewoners is belangrijk. We hebben daarom geprobeerd om zo veel mogelijk inwoners te betrekken. Er is veel ingebracht. In de gesprekken op straat, tijdens de dialogen op de bewonersavonden en in de gesprekken met stakeholders in het dorp. Soms was er eensgezindheid en op andere momenten was er ook sprake van tegengestelde belangen. Naast bruikbare ideeën en wensen, werden er ook dingen ingebracht die niet haalbaar zijn. We zijn ons ervan bewust dat niet iedereen voor 100% tevreden is met de uitkomst. We hebben er wel naar gestreefd om het proces zo transparant mogelijk en zorgvuldig vorm te geven. Een goede terugkoppeling met dit participatieverslag is daarom een belangrijke stap in de participatie. Dit doet recht aan de tijd en energie die inwoners erin gestopt hebben.

In dit verslag leest u over de verschillende stappen in het proces, de opbrengst, de weging daarvan en de vertaalslag naar de uiteindelijke dorpsvisie en bijhorende ontwikkelingskaart. Aan het dorpsplan werken we de komende twee maanden nog verder.

Aan iedereen die een steentje heeft bijgedragen: Bedankt! We hopen dat u ook bij de verdere uitvoering van de dorpsimpuls betrokken blijft. De eerste pannenkoek ligt nu in de pan. De bewoners, stakeholders en collega's bezorgden ons mooie ingrediënten voor deze pannenkoek. Hij is met veel liefde en aandacht bereid. Laat deze pannenkoek ons samen smaken.

Manon Veroude & Wilbert Dingemanse
September 2025

DE KADERS

Voordat we van start gingen met het participatieproces stelde de gemeenteraad op 19 december 2024 een aantal kaders vast.

- a. De Omgevingsvisie is het inhoudelijke kader. Alles wat daarin staat, staat in dit proces niet ter discussie.
- b. Het gaat om het gebied zoals aangegeven op de kaart (zie bijlage).
- c. Het reeds vastgestelde bedrag van € 200.000,- uit het investeringsfonds te gebruiken voor de voorbereiding en de uitvoering van de dorpsimpuls (de gewenste acties op de kortere termijn).
- d. De gemeente voert de regie op het participatieproces.
- e. Alle inwoners hebben dezelfde positie in de participatie.
- f. We zetten verschillende participatiemethoden in, zodat we zo veel mogelijk mensen bereiken.
- g. Een klankbordgroep kijkt mee op het proces en helpt mee de input te vertalen naar de visie en het plan.
- h. We hanteren de trede adviseren en doen dat zo veel als mogelijk op co-productieve wijze.
- i. Indien nodig werken we met een externe facilitator bij de participatiebijeenkomsten.
- j. Het vertrekpunt van de integrale wijkaanpak in Nieuw- en Sint Joosland is om tot een integrale dorpsvisie te komen, waarbij de Trekdiijk en het toekomstige energielandschap nog niet concreet ingevuld kunnen worden. In het proces van de integrale wijkaanpak werken we toe naar randvoorwaarden voor de Trekdiijk.
- k. Het proces voor het energielandschap loopt parallel aan het proces van de integrale dorpsaanpak. Het is de bedoeling dat er kruisbestuiving plaatsvindt tussen beide processen.

Verder stelde de gemeenteraad vast dat zij de visie vaststelt en dat deze toegevoegd wordt als bijlage bij de Omgevingsvisie. Het college besluit over het uitvoeringsplan voor de dorpsimpuls, mits deze past binnen de bovenstaande kaders.

N.B. Het proces voor het energielandschap is pas na de zomer opgestart. Hierdoor verliep deze niet parallel aan het proces van de dorpsvisie. De projectgroepen hebben onderlinge uitwisseling en houden elkaar op de hoogte.

HET PARTICIPATIEPROCES

1. DE VRAAGSTELLING

De integrale dorpsaanpak richt zich zowel op het nu (analyse), de verdere toekomst (dorpsvisie 2050) en de korte termijn (dorpsplan 1-3 jaar). Naast de gesprekken op straat en met stakeholders, deden we een uitgebreide kwantitatieve (data)analyse.

De stappen en de vragen tijdens het participatieproces waren gelaagd:

- Wat maakt dat het fijn wonen is op het dorp? / Waar maakt u zich zorgen over? / Wat vindt u niet fijn? / En welke concrete verbeterpunten ziet u?
- Hoe ziet het dorp er in 2050 uit? / Wat is daarvoor nodig?
- Welke concrete doelen en acties zijn er om het dorp een impuls te geven, op zowel de korte als lange termijn?

2. TIJDLIJN

Tussen het moment van het vaststellen van de kaders voor de participatie tot het opleveren van de concept dorpsvisie zijn er diverse participatiemomenten geweest. Die zijn hieronder op een rij gezet, zoveel mogelijk in chronologische volgorde.

a) Informeren

Vooruitlopend op de start van het proces, informeerden we de dorpsbewoners tijdens de dorpstafel in november 2024. In een drukbezochte zaal van theater De Wegwijzer presenteerden we de aanpak, de (voorgestelde) kaders waarover we de gemeenteraad vroegen en besluit te nemen en de stappen in het proces. Ook vroegen we aanwezigen of zij belangstelling hadden om mee te doen in de klankbordgroep (later omgedoopt tot kerngroep). Tijdens deze dorpstafel dienden een groep jongeren zich aan met de vraag of er een jongerenontmoetingsplek voor hen gemaakt kon worden.

b) Gesprekken met interne stakeholders

In de voorbereidingsfase spraken we ook met collega's over wat er speelde op het gebied van o.a. onderwijs, verkeer, zorg en welzijn, bestaanszekerheid, groen en spelen, klimaat en energie. Dit hielp ons om een beeld te vormen met wat er speelde en een lijst met stakeholders op te stellen, waarmee we in gesprek wilden.

c) Gesprekken externe stakeholders

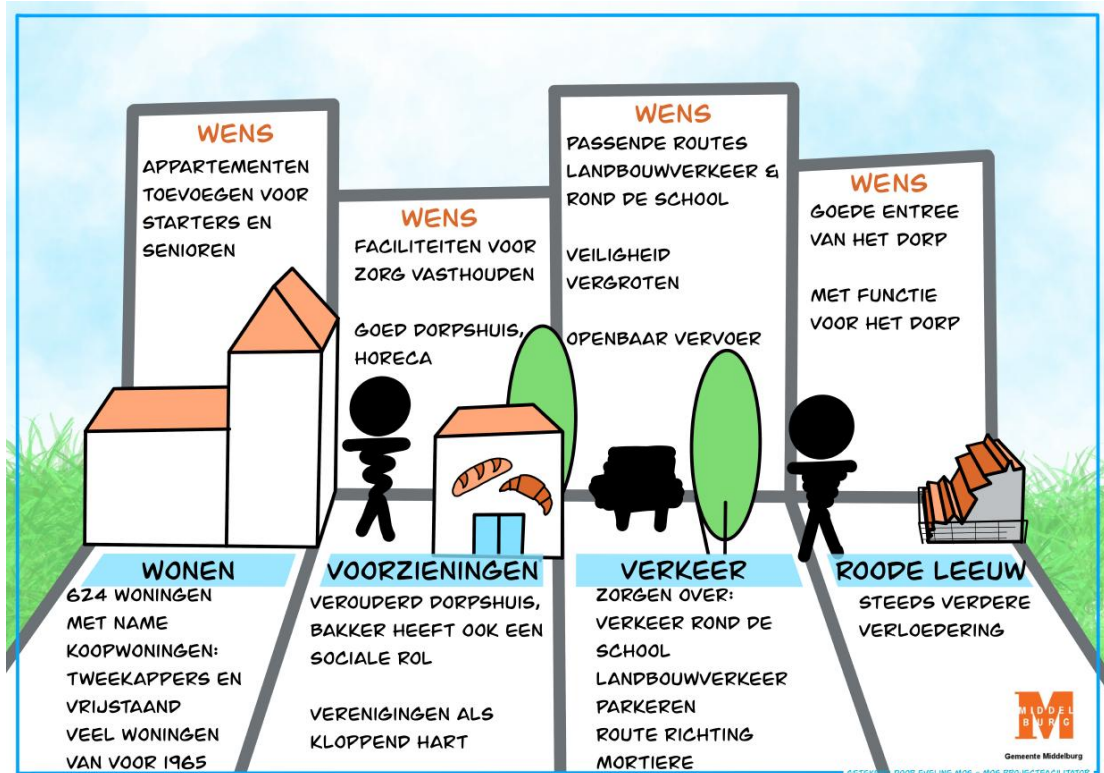
We spraken gedurende het proces met diverse stakeholders in het dorp:

- De school (de directeur, de bestuurder en de leerlingenraad)
- KOW (management en bestuur)
- De Springplank
- De kerk
- Woongoed
- De huisarts
- De eigenaren van de Roode Leeuw
- Bestuur van de voetbalvereniging
- Eigenaren van theater De Wegwijzer
- ZLTO
- Dorpsvereniging
- Uitbaters van het dorpshuis

d) Gesprekken met bewoners

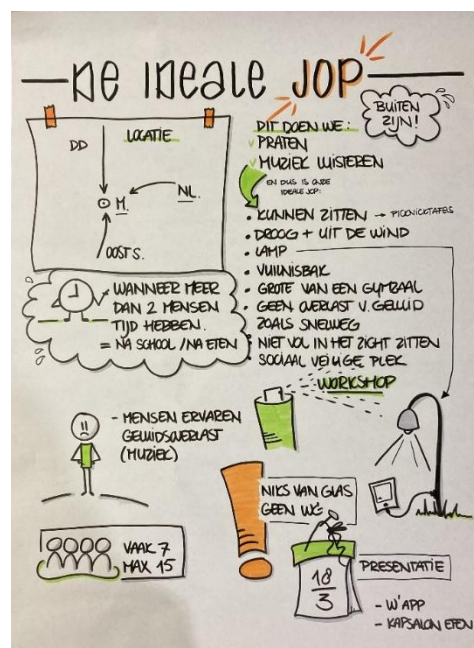
Op 8 februari 2025 startte de brede participatie om te komen tot een dorpsvisie en dorpsplan voor Nieuw- en Sint Joosland. Om 8 uur in de ochtend installeerden we ons bij de bakker. De 'place to be' op een zaterdagochtend. Daar spraken we met heel wat inwoners. In de middag spraken we ook Nieuwlanders op het voetbalveld en een paar weken later stonden we bij de basisschool. Daar spraken we ook mensen uit Mortiere.

Bij het analyseren van de uitkomst van alle gesprekken en de kwantitatieve data, haalden we een rode draad. Deze vatten we als volgt samen:

e) Jongeren

Tijdens het participatieproces kwamen we in contact met een groep jongeren die eerder hadden aangegeven een jongerenontmoetingsplek te willen in de buitenruimte. Samen met hen zijn we gaan kijken naar de behoeften. De weergave van dit gesprek is grafisch vastgelegd. Tijdens dit gesprek kwam echter naar voren dat alle jongeren - op één na - uit Mortiere kwamen. Het zoekgebied naar een JOP voor deze groep jongeren is daarom verbreed naar de wijk Mortiere.

f) Bijeenkomsten

Nadat diverse gesprekken zijn gevoerd, organiseerden we vervolgens diverse bijeenkomsten.

Bewonersavond in de kerk op 18 maart 2025

Op 18 maart organiseerden we een eerste bewonersavond in de kerk. Na een terugkoppeling van onze eerste bevindingen tot dan toe gingen circa veertig bewoners samen aan de slag met de vraag 'Hoe ziet Nieuw- en Sint Joosland er in 2050 uit?'. Aan het einde van de avond volgde vanuit de diverse groepjes een plenaire terugkoppeling aan alle afwezigen.

Dorpstafel in het dorpshuis op 3 juni

Tijdens de dorpstafel gaf de dorpswethouder een toelichting op het proces. Tevens werden de belangrijkste conclusies vanuit de analyse met de aanwezigen gedeeld. Ook werd vooruitgeblikt op de bijeenkomst van 12 juni.

Werksessie in het dorpshuis op 12 juni

Via een werksessie werd in vier kleine groepjes (gespreksleider, vakspecialist vanuit de gemeente, enkele hiervoor aangemelde bewoners) verder nagedacht over vier thema's: verkeer, wonen en voorzieningen, ontmoeten en bewegen/ontmoeten/sporten/spelen (BOSS). Dat leverde in totaal zeven adviezen aan de gemeente op, over de onderwerpen verkeer (2x), wonen, de school, het dorpshuis (2x, huidig en toekomstig) en BOSS.

Inloopbijeenkomst in het dorpshuis op 4 september 2025

Op 4 september presenteerden we tijdens een inloopbijeenkomst in het dorpshuis wat in het voorgaande traject is opgehaald en wat volgens de gemeente de onderwerpen en actiepunten zijn voor de dorpsvisie en het dorpsplan. In gesprekken werd verduidelijking gegeven aan bewoners en konden vragen worden beantwoord.

3. COMMUNICATIE

We communiceerden via verschillende kanalen:

- middelburgontmoet.nl/doemee;
- Flyers (huis-aan-huis bezorgd) en posters (die in het dorp ophingen bij onder andere het dorpshuis);
- De dorpskrant;
- De socials van het dorp zelf. We kregen hierbij alle hulp van een betrokken bewoner uit de kerngroep.

4. AFRONDING EN BESLUITVORMINGSPROCES

Alvorens de dorpsvisie (en ook het dorpsplan) het besluitvormingsproces ingaan, is er nog de mogelijkheid om hierop te reageren. De conceptvisie ligt voor een ieder van 10 oktober tot en met 20 november 2025 ter visie. Binnen die periode kunnen zienswijzen op de inhoud van het stuk worden ingediend.

Als bijlage bij de visie is een document opgenomen waarin de diverse vanuit bewoners aangedragen potentiële ontwikkellocaties (vooral voor de school, maar ook voor andere functies of woningbouw) door verschillende expertises zijn beoordeeld. Op deze manier is verantwoording afgelegd over de keuze waarom bepaalde plekken wel en bepaalde plekken niet als zoeklocatie in de visie zijn opgenomen.

Ook tijdens het besluitvormingsproces zelf is er nog ruimte voor participatie, door de mogelijkheid om in te spreken tijdens de betreffende vergadering van de raadscommissie.